

Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Rekommendation från Sveriges Kommuner och Regioner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård antas.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne och Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommenderar kommunerna att finansiera stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. SKR arbetar sedan 2020 på kommunernas uppdrag och inom ramen för en rekommendation om: Gemensam finansiering för en långsiktig kunskapsstyrning inom socialtjänstens verksamheter för att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst.

Bakgrunden till rekommendationen är att de tjänster och stöd som ingår i rekommendationen inte har finansierats inom ramen för SKR:s ordinarie medlemsavgift. Den nuvarande rekommendationen gäller till och med 2024. För att kunna fortsätta arbetet 2025-2028 behöver därför kommunerna göra ett nytt ställningstagande.

SKR:s styrelse föreslår att kommunerna årligen, till SKR, gemensamt tilläggsfinansierar stödet med 9,5 miljoner kronor per år under åren 2025-2028 och att kostnaden fördelas per kommun utifrån befolkning i respektive kommun. Kommuner med över 200 000 invånare får 10 procent rabatt.

Det innebär för Stockholms stads del en kostnad om ca 2 mkr per år under åren 2025-2028.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms stad bör fortsätta medverka i finansieringen av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Socialnämnden anser att ett nationellt och sammanhållet stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst behövs för att socialtjänsten ska klara omställningen som nu görs för att möta nya samhällsutmaningar. Utveckling av kunskapsbaserad socialtjänst ligger också i linje med en ny socialtjänstlag.

Äldrenämnden anser att det är angeläget att kvalitetsregistren upprätthålls. De är ett stöd för kunskapsbaserat utvecklingsarbete, såväl på individnivå som på verksamhetsnivå. De ger också underlag för nationella jämförelser vilket gör att kommunerna kan utvärdera och analysera verksamheternas kvalitet i jämförelse med andra.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd välkomnar förslaget om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Nämnden ser samtidigt behov av vidareutveckling av stödet under kommande år.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser det gynnsamt att fortsatt ingå i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) samordning av detta arbete.

Föredragande borgarrådets synpunkter

För att socialtjänsten ska kunna möta framtiden utifrån välfärdens utmaningar behöver en omställning komma igång. Genom tidiga insatser inom alla verksamhetsområden kan vi minska risken att tyngre insatser behövs. Detta gäller till exempel ungdomskriminalitet, äldreomsorg, skadligt bruk och beroende. För att kunna få kraft i arbetet är det centralt att det finns ett nationellt och sammanhållet stöd för utveckling av en kunskapsbaserad socialtjänst.

Vi instämmer i remissinstansernas synpunkter kring de fördelar som ett gemensamt finansierat system för kunskapsstyrning ger. Genom att ha gemensamma kvalitetsregister, stöd för uppföljning och analys och utveckling av kunskapsstyrningssystem får vi stordriftsfördelar jämfört med om varje kommun på egen hand ska tillhandahålla motsvarande funktioner. En gemensam kunskapsstyrning är också angeläget för att uppnå en evidensbaserad socialtjänst.

Det hade dock varit önskvärt om finansieringen av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård ingått i medlemsavgiften till SKR istället för att kommuner ska behöva bekosta detta vid sidan av. Något som vi hoppas att SKR hör samman för åren efter 2028.

Trots den anmärkningen anser vi ändå att det är angeläget att säkra det fortsatta nationella utvecklingsarbetet gällande kunskapsstyrning inom socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård och därför föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms stad antar rekommendationen.

Bilagor

1. Förnyad rekommendation kunskapsbaserad socialtjänst o hälso- och sjukvård, dnr KS 2024/164-1.1
2. Bilaga 2 - Vad har vi åstadkommit hittills inom ramen för rekommendationen om gemensam finansiering för kunskapsstyrning socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård? dnr KS 2024/164-3.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Dennis Wedin (M) enligt följande.

Vi delar bilden av att socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården står inför komplexa utmaningar, samt att nationellt samarbete är rätt väg att gå för att möta dessa utmaningar. Däremot anser vi att den här typen av gemensam finansiering rimligen borde ingå i den ordinarie medlemsavgiften till SKR, eller i första hand en fråga om statlig finansiering. Nationell samordning bör i huvudsak vara nationellt finansierad.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 5 juni 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

SKR arbetar på kommunernas uppdrag med att stödja utvecklingen av en jämlik, jämställd och kunskapsbaserad socialtjänst. Arbetet omfattar områdena uppföljning, nationell samordning och samverkan med regionerna i ”Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård”. SKR rekommenderar kommunerna att finansiera förnyade rekommendationer 2025-2028. Den nuvarande rekommendationen gäller till och med 2024. För att kunna fortsätta arbetet behöver SKR:s styrelse och kommunerna göra ett nytt ställningstagande för det fortsatta arbetet och inriktning är att det arbete som ryms inom rekommendationen kräver ett långsiktigt åtagande och samarbete mellan kommunerna och SKR.

Arbetet med stöd till kunskapsstyrning i socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är brett och bedrivs av en mängd olika aktörer på såväl nationell som på regional och lokal nivå. De aktiviteter som kommer att bedrivas med stöd av den föreslagna rekommendationen är en del av en större helhet, där SKR tillsammans med kommunerna har identifierat behov av en långsiktig samverkan och ett hållbart stöd.

Arbetet inom den gemensamma rekommendationen bidrar till en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård genom att ge förutsättningar för:

- möjlighet att följa upp kvalitet och resultat samt att analysera dessa – genom kvalitetsregister, brukarundersökningar och stöd för individbaserad systematisk uppföljning,
- brukarinflytande genom brukarundersökningar,
- stöd till analys och verksamhetsutveckling utifrån den kunskap som genereras av ovanstående,
- prioritering och medverkan i framtagande av olika kunskapsstöd – för att dessa ska anpassas efter de faktiska behoven,
- nationell samordning för att säkra det kommunala inflytandet över nationella utvecklingsarbeten.

SKR:s förnyade rekommendationer innebär att deltagande kommuners finansiering för 2025-2028 blir densamma per år som det som fastställdes i den ursprungliga rekommendationen, vilket var 1,95 kr per invånare i kommunen, per år. Det innebär cirka två mnkr per år för Stockholms stad. Kostnaden för respektive kommun påverkas inte av antalet deltagande kommuner.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	5
Socialnämnden.....	6

Äldrenämnden	6
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	7
Skärholmens stadsdelsnämnd	9
Reservationer m.m.	10

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att staden bör fortsätta medverka i finansieringen av ett samlat system för kunskapssyrning i socialtjänstens verksamheter. En gemensam finansiering av kvalitetsregister, stöd för uppföljning och analys och utveckling av kunskapsstyrningssystem innebär väsentliga stordriftsfördelar jämfört med om varje kommun på egen hand ska tillhandahålla motsvarande funktioner. En gemensam kunskapsstyrning är också angeläget för att uppnå en evidensbaserad socialtjänst.

Socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården står inför komplexa utmaningar. Att samarbeta nationellt är ett sätt att möta dessa utmaningar. Att nationellt samla stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård handlar om att effektivisera och rationalisera för att undvika dubbelarbete och öka chanserna för att rikta resurserna rätt. Målet är alltid att uppnå ett bättre resultat för de invånare som är i behov av samhällets stöd.

Den demografiska utvecklingen, som förutsätter nya digitala lösningar, är också ett viktigt skäl till att kommunerna behöver delta i den gemensamma kunskapsstyrningen för att skapa ett gemensamt

lärande. Det är också ett omfattande arbete och finansiella resurser som lagts ner på utvecklingen av en gemensam kunskapsstyrning inom socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård de senaste åren. Mot bakgrund av detta anser stadsledningskontoret att staden bör medverka i den nationella utvecklingen av en evidensbaserad praktik och en gemensam kunskapsstyrning inom socialtjänsten och den kommunal hälso- och sjukvård.

Stadsledningskontoret anser att ytterligare ett skäl för att fortsätta att medverka i finansieringen av ett samlat system för kunskapsstyrning är, att staden deltar i flera av de nationella brukarundersökningar som SKR samordnar. Flera av frågorna i de olika enkäterna ger svar på kommunfullmäktiges indikatorer och dess måluppfyllelse. Resultaten är därmed en del av det systematiska kvalitetsarbetet i staden. Stadsledningskontoret ser deltagandet i de nationella brukarundersökningarna som viktigt och dess resultat bidrar till att stimulera utveckling och lärande inte bara inom staden, utan också över kommungränserna.

Stadsledningskontoret bedömer att kostnaderna för Stockholms stads medverkan 2025-2028 kommer att uppgå till knappt två mnkr/år och föreslår att kostnaderna omhändertas i kommunfullmäktiges budget för socialnämnden och äldrenämnden för aktuella år.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anta Sveriges kommuner och regioners rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2024 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Andrea Hedin m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Med tanke på den omställning av socialtjänsten som nu görs för att möta nya samhällsutmaningar och i linje med en ny socialtjänstlag, bedömer socialförvaltningen att ett nationellt och sammanhållet stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst blir än mer centralt de kommande åren. Som framgår ovan har staden varit representerad i styrgruppen för rekommendationen och även haft god användning och nytta av olika stöd SKR kunnat erbjuda baserat på rekommendationen 2020-2024. Förvaltningen föreslår därför att Stockholms stad antar den förnyade rekommendationen från SKR. Staden antog även rekommendationen för år 2020-2023, samt förlängningen för 2024.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2024 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar och Anette Hellström (båda M) samt Margita Jacobsson (L), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att den föreslagna rekommendationen från SKR antas. Den föreslagna finansieringsmodellen för Stockholms stads del innebär 2,0 miljoner kronor per år för åren 2025 till 2028.

Stockholms stad antog rekommendationen för åren 2020 till 2023 som förlängdes till år 2024.

Efter beslut i kommunfullmäktige år 2011 (dnr 327-1512/2011) ska stadens vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamheter för äldre, oavsett regi, registrera i de nationella kvalitetsregistren Senior alert och Svenska palliativregistret. Verksamheter med hälso- och sjukvårdsansvar som kvalificerat sig för stjärnmärkt ska registrera i SveDem.

Förvaltningen anser att det är angeläget att kvalitetsregistren upprätthålls, framför allt Senior Alert, Svenska palliativregistret, SveDem och BPSD- registret. Dessa kvalitetsregister är ett stöd för verksamheterna i deras kunskapsbaserade utvecklingsarbete, såväl på individnivå som på verksamhetsnivå. De ger också underlag för nationella jämförelser vilket gör att kommunerna kan utvärdera och analysera verksamheternas kvalitet i jämförelse med andra.

Förvaltningen välkomnar utvecklingsarbetet med automatiserad informationsöverföring mellan register och verksamhetssystem. Den automatiserade informationsöverföringen kommer att underlätta det administrativa arbetet för verksamheterna som slipper dubbeldokumentation.

Förvaltningen anser att det är viktigt att kommunerna deltar i nationellt system för kunskapsstyrning i hälso- och sjukvården. Kommunernas hälso- och sjukvård utförs alltid i samverkan med regionen, eftersom läkarna är anställda i regionen, men kommunerna har specifika förutsättningar som behöver synas i nationella kunskapsstöd. Kommunerna får här möjlighet att bidra med kompetens för att ta fram nationella kunskapsstöd som berör kommunernas verksamheter.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att staden bör medverka i den nationella utvecklingen av en evidensbaserad praktik och en gemensam kunskapsstyrning inom socialtjänsten och den kommunal hälso- och sjukvården.

Förvaltningen vill understryka att det förslag som nu ligger endast avser åren 2025 till 2028 men utgår från att tanken att det ska leda till en långsiktig finansiell lösning.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 april 2024 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på rekommendationen om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Genom gemensam och långsiktig finansiering av SKR:s kvalitetsregister, samordning av individbaserad systematisk uppföljning och brukarundersökningar kan goda förutsättningar skapas för en fortsatt hållbar och säkerställd utveckling av tjänsterna. Ett sammanhållet och nationellt stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst blir också allt viktigare de kommande åren i och med den omställning som görs för att möta nya samhällsutmaningar och i enlighet med förslagen i ny socialtjänstlag.

Arbetet med kvalitetsregister är ett allt viktigare verktyg för utvecklingen av en kunskapsbaserad kommunal hälso- och sjukvård. Förvaltningens förhoppning är att SKR genom rekommendationen får förutsättningar för att driva frågan om en gemensam nationell plattform med syfte att koppla samman samtliga kvalitetsregister och på längre sikt integrera dessa i befintliga journalsystem. Utmaningarna idag med kvalitetsregistren är att de medför dubbelarbete för personal eftersom lokala informationssystem som kommunen ansvarar för saknar integration med nationella kvalitetsregister och plattformar. Det innebär en risk att personal prioriterar bort registreringen i kvalitetsregister till förmån för det obligatoriska kliniska arbetet och journalföring. Fortsatt framtagande av nationellt kunskapsstöd för respektive register och dess syfte i ett större nationellt perspektiv behöver även särskilt säkerställas, samt metod för analys av resultat och hur detta kan tillvaratas nationellt för att främja en god och jämlik vård.

Förvaltningen ser därutöver att befintliga försvårande barriärer mellan vårdande verksamheter och huvudmän behöver identifieras och på sikt elimineras som en del i arbetet med nationell kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården. Arbetet med förenklad informationsöverföring är därmed en viktig prioritering som förvaltningen anser bör ingå i den nationella samordningen. Detta i syfte att bidra till en sömlös vårdövergång mellan olika vårdgivare.

Vidare vill förvaltningen lyfta behovet av utveckling av brukarundersökningarna både avseende metod och frågeställningar, samt behovet av en stärkt nationell samordning av brukarundersökningar mellan de båda aktörer som idag ansvarar för dessa, SKR respektive Socialstyrelsen. Äldreomsorgens brukarundersökningar åligger Socialstyrelsen medan undersökningar inom funktionshinderområdet och barn och unga ingår i SKR:s ansvarsområde. Olika modeller för finansiering av brukarundersökningar mellan SKR och Socialstyrelsens kan medföra diskrepanser i kvaliteten på genomförandet, metod, leverantör och även på slutunderlagen. Mot bakgrund av att resultaten av brukarundersökningarna i flera avseenden utgör ett viktigt underlag för beslutsfattande på kommunal och nationell nivå men även på verksamhetsnivå kan skillnaderna därmed innebära konsekvenser för olika målgrupper som är föremål för undersökningarna.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen förslaget om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Förvaltningen ser samtidigt behov av vidareutveckling av stödet under kommande år.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 april 2024 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom rekommendationen. Förvaltningen ser fördelar med en nationell samordning av dessa aktiviteter, vilka till största del redan är pågående utifrån tidigare års rekommendation. Att inte ingå skulle bidra till att viktig samverkan samt information utgår. Under tidsspannet för den förnyade rekommendationen står så väl socialtjänst som hälso- och sjukvård inför stora förändringar vad gäller nya lagstiftningar och arbetssätt och det är av vikt för förvaltningen att genom dessa processer ha möjlighet till nationellt aggregerad kunskap, samt stöd i omställningsarbetet. Förvaltningen anser att stadens finansiering av kostnaderna ska följa redan utarbetad struktur.

Jämställdhetsanalys

Ett godkänna rekommendationen är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv. Nationella jämförelser, nationell samordning och liknande är en viktig grund till kunskap om Skärholmens invånares situation i relation till nationen som helhet och bidrar till grunden för jämställdhetsarbetet.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Andrea Hedin m.fl. (alla M)

Vi delar bilden av att socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården står inför komplexa utmaningar, samt att nationellt samarbete är rätt väg att gå för att möta dessa utmaningar. Däremot anser vi att den här typen av gemensam finansiering rimligen borde ingå i den ordinarie medlemsavgiften till SKR, eller i första hand en fråga om statlig finansiering. Nationell samordning bör i huvudsak vara nationellt finansierad.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande av Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar och Anette Hellström (båda M) samt Margita Jacobsson (L)

Vi delar bilden av att socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården står inför komplexa utmaningar, samt att nationellt samarbete är rätt väg att gå för att möta dessa utmaningar. Däremot anser vi att den här typen av gemensam finansiering rimligen borde ingå i den ordinarie medlemsavgiften till SKR, eller i första hand en fråga om statlig finansiering. Nationell samordning bör i huvudsak vara nationellt finansierad.